

زبان آبی

(Bluetongue)

این بیماری در
افغانستان موجود
است

۱. تعریف

بلو تانگ یا زبان آبی رنگ اساساً یک بیماری حاد ویروسی است که توسط حشرات انتقال یافته و عمدتاً گوسفند ها را مبتلا می سازد و با لنگش، ساییده گی های دهن و شخی مشخص می گردد.

۲. عامل شناسی

ویروس بلوتانگ (BTV) یک عضو از جنس اوربی وایرس (*Orbivirus*) مربوط خانواده اوربی ویریده (*Orbiviridae*) است و ۲۴ سیروتایپ آن شناخته شده است.

۳. سرایت

ویروس عامل کیود شدن زبان از طریق گزیدن مگس های کولی کوییدیس (*Culicoides*) آلوده انتقال می کند. این مگس ها ناقلین بیولوژیک اند. ویروس همچنان به صورت عمودی از حیوانات ماده دارای وایرمیا به جنین در حال رشد و از حیوانات نر در اثنای اوج وایرمیا به وسیله ی سپرم به حیوان ماده انتقال می نماید. گاو ها چندین هفته وایرمیا داشته و به این ترتیب موقتاً بصورت ذخیره گاه ویروس عمل می نمایند .

۴. انواعی که مصاب می شوند

ویروس عامل کیود شدن زبان اکثراً نشخوار کننده ها را مصاب می سازد، ولی بیماری معمولاً فقط در گوسفند ظاهر می گردد. گاوها، بز ها و شتر و هم چنان انواع زیاد نشخوار کننده های وحشی نیز مصاب شده می توانند .

۵. بیماری کلینیکی

دوره مخفی بیماری ۷ تا ۱۰ روز است. میزان مصابیت متغیر ولی اغلباً بلند است. گوسفندان تب دار گشته و به زودی پس از بیرون شدن مقدار زیاد لعاب دهن در همراهی با انکشاف ساییده

گی ها در دهن، رخ می دهد. غشای مخاطی بینی و کومه پندیده گی داشته و همچنان زبان پندیده و پرخونی داشته، ندرتاً کیود می باشد (نام بیماری از همین شکلی که ندرتاً دیده می شود، گرفته شده است) در قسمت مرز طبقه شاخی و پوست سم پا (coronary bands) پرخونی همراه با لنگش دیده می شود. در حالات شدید جدا شدن شنگل ها ممکن است. افزون بر آن حیوانات ضعیف و پژمرده بوده و به راه رفتن متابل نیستند. میزان مرگ و میر ناشی از ویروس زبان آبی معمولاً کمتر از ۱۰ درصد است. حیوانات صحت یاب شده ممکن در دیوار شنگل ها دارای یک خط تیره بوده و ممکن جدا شدن پشم نزد شان دیده شود. ویروس از پلاستنا گذشته و سقط، تولد چوچه مرده ویا بی نظمی های ولادی را بار می آورد.

۶. دریافت های پتولوژیک

دریافت های پتولوژیک به سترن ویروس و حساسیت میزبان ارتباط دارد. در حالات شدید پندیده گی غشاهای مخاطی دهن سبب ادیمای روی می گردد. ساییده گی های خالیگاه دهن و بینی به زخم انجامیده و بقایای نکروتیک آنرا می پوشاند. افزازات خشک شده ممکن در سوراخ های بینی موجود باشند. پرخونی و گاه گاهی ساییده گی در شکمبه و ریتیکولوم موجود اند. در بعضی حالات در قسمت نهایی شش چنین حیوانات ادیما موجود بوده و در نل هوا مقدار زیاد کف جمع شده می باشد. آفت عمده بیکه فکر می شود تنها در عفونت ویروسی زبان آبی دیده می شود، موجودیت همورازی در قاعده ی شریان شش نزدیک قلب است. عضلات مخطط به ویژه در پاها دارای ساحات کم رنگ اند که نشان دهنده ی نکروز حاد است.

۷. تشخیص

تشخیص بر اساس علایم مشخص کلینیکی وموجودیت مگس های کولیکوبیدس در ساحه صورت می گیرد. تشخیص تفریقی مشتمل بر بیماری های چون بیماری عضله سفید (white muscle disease) پوسیده گی پا (foot rot) و بیماری طبق می گردد.

۸. تداوی

مواظبت تقویتی ممکن حیوان مبتلا را کمک کند از عفونت ویروسی زبان آبی نجات یابد. تهیه غذای نرم، پاک کاری خالیگاه های دهن و سوراخ های بینی از الوده گی و اطمینان از دسترسی آب آشامیدنی، به صورت مجموعی کمک خواهد کرد.

۹. وقایه و کنترل

واکسیناسیون با استفاده از واکسین های زنده ضعیف شده وسیله ی اساسی برای کنترل بیماری ویروسی زبان آبی در گوسفند است. سیروتایپ هایی که برای تهیه واکسین به کار می روند باید از میان آنهایی که در ساحه در دوران اند، برگزیده شوند تا از ورود سیروتایپ جدید جلوگیری گردد. بسیاری از سیروتایپ ها از پلاستنا گذشته جنین را در مرحله ی حساس رشد آلوده می نمایند و در نتیجه سقط یا سوء تشکل به ویژه در سیستم عصبی را بار می آورد. کنترل مگس های ناقل کولیکوییدس در کاهش انتشار کمک می کند، ولی این کار مشکل است.